

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Egyes száma 15 kr.

Lapok számára külföldi hirdetések elvétel: **Debreczen:** Brauner J. G. Wachner könyvkereskedése. **Opelika:** A. Hassenstein és Vogler. **M. Frankfurtban:** J. M. Franke. **Hamburgban:** Hassenstein és Vogler. **Párisban:** Havas ügyvédnökégt. **Berlinben:** Goldberger A. T.

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, három hónapra 2 frt, 80 kr. Szerkesztő és kiadó: **W. Csanak-ház**. Hirdetési díj: Negyhavasos betű sorért egyszeri hirdetésnél 5 kr, háromszoriánál 4 kr, több szoriánál vagy nagy terjedelmű hirdetésnél árlészmítás.

A debreczeni állandó színház rövid története.

Sokat írtak mostanában fővárosi lapjaink állandó színházunk ügyében. Emlékek között többben annyira érdekelte látzunk lenni színházunk iránt, hogy ennek történetét, — semmi tekintettel a nyert adatok hiátosságára, a forrás minőségére, — választan bár, — egymástán adni kezdék. Nem zűnkünk e sorok által egyeseknek tömjent gyujtani, sem egyesek hálaátkaik metalan diszolgó bábereveleket megzálalni, de a tények mikénti állásnak felderítésével tartozunk a történeti igazságnak s tartozunk a jövő korak.

A magyar alföld ez ösrégi városában, hol Thalia felkentjei évről-évre mindig szives fogadtatásra számíthatának, néhány évtized előtt meg, a czepléd- piacutca szegletén állott, semmi kényelmet nem nyújtott vargaszin s az utóbbi évtizedekben a bathnyárujútczán levő szintén nem sok comforttal kínálkozó magtár képezte a színművészet templomát.

Rég belátta Debreczen előjárósága s közönsége, hogy városunk izlésének s népességárányának a színházzá rögtönzött szín és magtár nem felelek meg; annálforra már 1843-dik év táján lassankint kezdtek gondolkozni alkalmas helyiség emeléséről. Több tekintélyes színház tervjairat kezdék az ügy iránt érdekeltek beszerezgetni. De az ügy még koránsem karoltatott föl nagy általánosságban azon hévvel, mint annak érdeme igényelendő; azonban mielőtt ennek alapja lerakott volna, kisérletet tetettek egy állandó színház építtetésére engedélynek kiadására és e célból a községtagok fölhívtá C s o r b a János akkori polgármestert, hogy egy állandó színház építése ügyéről álljon elő, igérvén, hogy annak előmozdítására erőlyes közreműködést, akaratát s fáradságát nem vonanlja meg.

Az engedély a debreczeni nemzeti állandó színház építtetésére csakhamar ki is lón eszközölve, aképen, hogy mitán a színház néptársa az építtetés még koránsem elegendő, az azt tartalmazó 30.600 forint maradvány tartalékotól az építés részvénykötésből teljesítessék, mely kamataival együtt több év alatt leend a város által visszafizetendő.

Ugyanokor színházépítési bizottmány alakult s lépések tetettek alkalmas hely kizemelésére s megszerzésére. Azonban az építkezés megkezdésére gátó akadályt szolgált sokáig azon körülmény, mikép a kizemelt alkalmas helyiségek csak tulajsgított áron lehetnének az illető háztulajdonosoktól megvásárolhatók. Hosszas gondolkozás után elvégre a czeplédutca vége felé ezo uly ter az utca kezébe, fogadtatott el színház helyiségül, mely, bár mibe sem került, de a központtól távolabb esvén, a többség ohajával, tetszésével épen nem találkozott.

Tervekzésére Y b l pesti építészotlatott fel, ki is nem sokára beadta tervét, mely valóban gyönyörű és nagyszerű volt, de a költségetés a 300.000 forintot is meghaladván, a sok pénzbe került tervrajz egyszerűen felrejtetett, anélkül, hogy az, bizottmányilag tárgyalás alá vetetett volna.

Egy évig ismét pihent állandó színházunk ügye, míg nem 1860. év elején a minden szép és nemesért buzgó takarékpénztár s gözmalomársulat, — előbbi 400, emez pedig 500 arftot ajánlván az építésre; egyszersmind felhívak az előjáróságot, hogy a színházépítésre nézve komolyabb lépéseket tegyen.

E két derék társulat nyílvánvala s szép ajánlata a pihenő ügynek újabb lendületet adott s az újból készített s az építés technikai vezetésére teljathatolommal fölruházott bizottmány kilepven a tevékenység terére: a községtagok minden hosszas fontolgatás nélkül 150.000 arftot ajánlott meg s helyiségül a czeplédutca Semsefyele telek 15.000 arftot megvásároltatott. E helyiséghez a Komáromy-ház telkétől egy rész kapcsoltatván, a színház telkének utczára eszo része 32 7/10 folyó ölet képezte — s ekkor a bizottmány, Y b l építész az új helyiséghez alkantandó tervek készítésére szólott föl, ki is ennek folytán két újabb tervrajzot készítve, melyeknek egyike elfogadtatván, annak részletezése és költségetésével ott a bizottmány újból megkezdte.

E megállapodás után czélszerűnek vóló a bizottmány, — mivel a tervekészítés csodát nem hirdettet — a felelősség elhárítása tekintetéből más építész is tervekészítésre fölszólítatni. Így hivta fel Skalmiczky építész, mirol Y b l építész azon meggyőződésre értesítte, hogy ne a bizottmány által már elfogadtott gömbölyű homlokzat, hanem a másik tervet részleteze. Mire Y b l ur határozatlan nyílvánitá, hogy a dolgok ily állásban semminemű tervet készíteni nem hajlandó s végkép visszalepett.

Skalmiczky ur több terve közül egy, némi módosítással elfogadtatott. Az elfogadtott s később részletesen kidolgozott terv szerinti építés, Skalmiczky folytonos felügyelete alatt több ajánkozó közül helybeli építmester Vecsey Imrere bizatott, ki is az épületnek 1862-dik évben fedél alá vételére és 1863-ik évi augusztus hóban tökéletesen elkészítésére kötelezte magát.

Az 1861-dik évi alkotmányos városi képviselőtestületnek jutott a szép hivatas: e nemzeti intézet alapkövének letelése. 1861. aug. havában az építkezés megkezdetett s az, számos előgördülő jellegű akadály daczára szép sikerrel haladt előre, ugyannyira, mikép, meg azon évben az összes falművek, alapkövek kiepítve, már három lábnyira álltak ki a földből. Ertolfogva azonban az alkotm. hatóság leltépetve a színházépítési bizottmány, hatás- és működéséről leztoritaván, az új hatóság és községtagok vette át a színház építési munkáit. A színházépítési bizottmány működésének megszüntet koronkint sajnosan panaszolja több oly lényeges hiány, melyeket elhárítani annak idejében a bizottmányunk csekély feladat leendett és melyeknek pótlása most már jelentékeny áldozatokba kerülne, részben pedig a lehetőségek sorába tartoznék.

Lassankint felemelkedett Thalia temploma, de az épület 1863-dik évi augusztus havában nem nyitathatott meg. Még jelenleg is a befelszerelés ügyszólján teljesen hiányzik.

A színház anyagi fölszerelése ugyan minden eddigi akadály daczára is majd csak készen lesz; azonban elvitézhatolom fősziükség a megnyitás előtt oly bizottmányt szervezve, mely a színház szellemi életének kívánt irányt adjon; mert ha a czél szem elől mindjárt eléteket elvetészték: a netaláni ferde intézkedéseket, később vajmi nehezen és sokára lehet ismét helyrehozni, bármily hivattot és szakavatott bizottmány álljon is utóbb az ügy élére.

Házberadó-ügy.

Említve volt e lapokban annak idejében, hogy a 1863-dik évi okt. 20-án egy polgári küldöttség folyamodványt nyújtott be legfelsőbb helyre, a városunka 1858-dik évben behozott ház b e r a d ó megszüntetés iránt. Ennek folytán a lakhelyiségek új összeírása rendeltetvén el, ez az evégre helybeli házbiratokos s pénzügyi hivatalnokokból kinevezett bizottmány által, három hónap működés és a házaknak egyenkinti följárása és megvizsgálása után bevezetvén, az összeírásnak a városi lakosságot nem csekély mérvben érdeklő eredménye következőkben pontosit:

Van városunkban, a külsővársárt és a városhoz közel levő épületeket, — u. m. a vasuti indóházat, gözmalom, kaszárnyákat stb. — beszámítva: 4019 ház, 129 emeletet és 3890 földszint.

Egészben a tulajdonosok által használtatik: 1478 ház; egészen bérbbe van adva 362 ház; részben bérbbe adva részben a tulajdonosok használatában 2179 ház. Kizárólag a tulajdonosok által használtatik: 7545 szoba, 795 lakkamara, 1377 pincze, 2795 raktár, 2770 istálló, 328 bolt s így összes helyiség: 15.619.

A magok a tulajdonosok által használt összes lakrészeknek, az 1850. évi okt. 30-án készült felsőbb rendelt alapján, összehasonlítás (parificatio) által megállapított bérjévedelme: 393.560 forint.

Bérbbe van adva: 5411 szoba, 336 lakkamara, 535 istálló, 327 bolt, összes helyiség: 7306.

Ezen bérbbe adott összes helyiségek hasznobéré: 263.850 forint.

Több van magok a tulajdonosok használatá alatt 2134 szobával, 459 lakkamarával, 842 pinczével, 1953 raktárral, 2533 istállával, 1 beltal, — tehát 8313 összes helyiséggel.

Ezerint a háztulajdonosok által használt lakrészeknek összehasonlítás által megállapított bérjévedelme a bérbeadott helyiségektől 129.710 arftal majja felül.

Eség, tekintve a háztulajdonosok által használt lakhelyiségek tulajdonosait: bizton remélhetjük, hogy a fentebb említett rendelt 4-dik pontjának alapján, a polgárság által fölterjesztett kérvénynek kivált sikere leend.

Debreczen 1865. márcz. 3.

Közi: Tamássy Károly, az összeírásnál működött bizottmányunk egyik tagja.

Mutatvány

Gulácsy Imrerené „Népszerű útmutatás az okserű dohányszerelésre” című gazdasági könyvéből)

I. A dohány meleg- s hidegágyai készítése.

Azon termelő, ki nagyobb területet szándékozik dohánnyal beültetni: nem mellicsét a melegágy készítését. A gyakorlatban azt mutatta, hogy nagyobb termelőnél a majus hana — igen gyakran — rövid időköt orra, hogy földjét behullathessse, mert vagy palántja (rászja) nincsen, vagy az időjárás, vagy, ferög meggátolja a jökori ültetés. Intekednie kell tehát, hogy mar aprilis 20 — 23-ke körül kész palántja legyen; mit ha az idő enged, a nevezett hónapban el is ültetend. A trágyából készített, de csak gyékényt, nád, vagy zsúppal (hadzsura) takar melegágyban azonban ily jökori nem lehet még palántát előállítani, mivel az ily melegágyban a tavasszi hideg, fagy, szél gátolja a palánta növést s ekkor a termelő leguagyobb igyekezete mellett sem képes az ültetés megkezdene. De más oldalról azért is nélkülözhetelen az üvegablakokkal takart melegágy, mert a termelőnek dohány mennyiségére nagy befolyása van a jökori ültetésnek, mitán csak a jökori ültetésről várhatunk biztossan másod termést (l. XI. Cz.). Az üvegablakokkal takart melegágyban nevelt palánta által tehát 2 — 3 hét — jökori ültetés — nyer meg a gazda. Az üvegablakok után első helyet érdemelnek a papiros-takarók. Ha a termelő nem akar üvegablakokra költeni, készíttessen vékony léczből kereteket (rámakat) s ezeket a legvastagabb jüriopropissal ragasztassa be, a felragasztashoz legjobb csirizt használja, mi ha megszáradt, a papiros minték oldalán jö be kell kenni olajjal. Az ily papiros-takarókat azonban a csiriz miatt rendszeren az eregek szöktök korúrtig, azért az ily melegágyba néhány érfögöt kell szétrakni. Azonkívül e takarókat több ízben kell szellőztetni, valamint ha esővíz áll meg rajta, azt leönteni — a havat róla leseprteni.

E melegágyak marha, ló s juhtrágyával készíttetnek és pedig háromféleképen:

- 1) a felrakott trágyaágyak vagy külön-külön párluzatosan felszeken egymás mellett, s közlén järe-helyek hagyatnak (lásd I ábra) vagy;
- 2) azon hezag is, mi egyik s másik ágy közt rakatnak szöktök kihagyatni järe-helynek — szintén oly magosságra rakatják fel trágyával mint maga a melegágy. (l. 2 ábra) vagy;
- 3) a föld színe felett egy lábnyi magosságon kívül, minden trágya

*) E jeles munka, melyet hazánk legtekintélyes szakértőit ki-tünőnek és iromalomban hiányzóitólunk találtak, helybeli könyvtárol Telegdi K. Lajos bizománnyában a közel napokban már megjelent. Ára: 1 frt. 40 kr. Képekkel kiadásban 1 frt. Amidőn e művet a gazdászokozsog ügyelmebe ajánljuk, egyszersmind jónak véltük ebből előleges ismertetésül e rövid mutatványt adni. Szerk.

gya, a földbe van lerakva. (l. 3 ábra) Az első rendbeli melegágyak a legszokottabbak, talán azért, mert legkevésbéb mutat igényelnek. A második s harmadik rendbeliek az ugynevezett b éllet és s i l y e z e t e t t ágyak nem azért nincsenek gyakorlatban, hogy rosszabbak volnának az elsőknél; hanem azért, mivel a 2-dik kétannyi trágyát, a 3-dik pedig legtöbb előleges munkát kíván.

Mindhárom rendbeli melegágyon fölkelt a melegégy: mit tudva a 2-dik s 3-dik rendbelieknek kell székségképen az elsőéget adunk. E melegágyak bármelyikének készítése is nem éret, hanem friss szalmás trágyát kell használni. A gazdának azonban nem leendő mindekor anyai friss szalmás trágyája, annenyit dohány-ágyai székségelnek: megtanított a tapasztalás, hogy a gulya s juh-aklakból felszöktött trágya száraz szalmával rétegeztük vegyítve, szintén kívánt eredményhez vezetett.

Az ily székségéből készített melegágy, mielőtt megföldeltetnek — ha az például három öl hosszú — mintegy hűvös, huszonöt veder vízzel leöntetik, de nem a vederből, hanem locsoló-kanna által, melyen a rostájának is rajta kell lenni, hogy a víz-mennyiség egyformán szivárogon be mindenütt az ágyba. Magának a melegágynak — trágyából — elkészítéséről, azt hiszem keveset kell szólnom, mert azt minden jóvaló eseléd tudja: megemlittem mégis, hogy csak akkor lesz jó melegágyunk, ha a trágya egyforma száraz, nedves, hideg vagy meleg s egyformán taposattik le az ágy minden részén. Általános hibája a melegágyoknak, hogy rendszeren a széksé lesülendnek, — egy fölkötött telenő kezezem — vagy megfördítve a középe horpad be. Mindkét esetben, a cseled hibázott: mert az első esetben csak i: a középet taposta meg, s második esetben pedig, sok szalmás trágyát rakott az ágy középre, míg a széksé töntrében rakta azt. — Mind két esetben, biztoss lehetünk, hogy ott, hol a víznek lefolyása van, palánták roppant sűrű lesz, mert a víz a magot a hajlókba mossza. Sem a keskeny, sem a széles ágyak nem veretnek czeiből; amok hamar kibúlnak, emelkek pedig a közepen többnyire kibúgnak, és a gyomlálás s palánta-szedésnél bennök sok kárt szenvednek.

Az ágyak székségének 6' 6" kell lenni, 3' magossággal: mely elkészülvén — az időjáráshoz képest — 48—60 óráig áll gyékény, vagy zsúp-takaró alatt. Ez időköz alatt a trágya lelepedik, s ott hol sűppedés látható, trágyával kipótlolendő. Az ágyak rámai általában fenyő-dzsekből — ritkábban faragott gerendákból — készíttik: mely rámatot, ott hol rajta az üvegablakok egymáshoz érnek, egy-egy keresztbe felszerelt léczzel szokás, a ki-vagy beüsdöstöl megvívni.

Ezen 1' magas keret (ráma) tetetik majdan a melegágyra, mely is 1' szélséggű trágya-karimát, parkányt, vagy kivürol.

Ugy a meleg- mint a hidegágyak helyisége, felvéskének megválasztásánál a fölkelt, hogy azok dének eszo szelmentes helyeken fekdjenek.

Ugy a különálló, mint a bélélt melegágyak trágyamagosságnak is 5'-nak kell lenni. A sülyeztetett ágyat — ha lehet még őszrel ki kell ásatni 2' mélységre (mert márcziusban a fagyok miatt, csak nagy hajjal, csakánnyal lehet meg a földet ásni, ha csak eleve, jó meleg trágyát nem hordunk azon vonaira, hol az ágyakat ásatni akarjuk) ezen úrbre rakat fel a trágya 3'-nyira, melyből 1' a földszíne fölé jut.

Az ágyak földzéséhez a lehető leporhanyósabb s kövér tiszta földet kell választani, mentül kötöttebb a földelés, annál lassabban nő benne a palánta, mert a gyakori locsolás által a föld anyaga megzokol, megkeményedik, hogy a palánta nem képes benne gyenge gyökereit szetterjesztene, ez esetben a palánta nem kör-akva, hanem lefelé nyúló hosszú egyes szálu gyökérrel bírók. Ott ahol feleket homok nincs, erdei földet homokkal vegyített iszapot ajánlok venni a melegágyak készítéséhez.

A melegágyak földelésétől függ továbbá a palánta megmaradása, letelése, s jósága is. Legtöbb helyen mért sárgul, sül, rothad el a palánta? mert a földelés vékonyan s nem egyforma földréteggel volt teljesítve: amiért is itt-ott — kör-aklában — elkezd a palánta veszni.

Azért a melegágyakat 6" föl nem földeltessük, de ugy sem, mint az szokásban, gyakorlatban van, hogy t. i. az ágy középet végy föltoztetik földdel, s aztán egyenkint el (mert így a föld vastagságát senki sem lathatja s csak gondolatla lehet elgyékénytel.) hanem mindig az ágy szélén kell a földelést kezdeni, s az erre megbitott egyéniség lassankint haladva a földeléssel az ágy hosszában. A földelés végetevén nem felesleges egy 4' hosszú léczdarabbal a földelést keresztben végig húzni, mitán ezáltal kitűnévén hol van horpadás, azt még idejekorán el lehet igazítani. Ezután a 3'-es ágy apródként meglocsolatik 4 veder vízzel, az üvegablakok vagy hadzsura-takarók felrakatnak: s a deszka vagy farámá kuló oldalra trágyával körülrakatik.

Ily állapotban maradjon az ágy 4—6 napig, részint hogy a trágya első forrósága kigúrtolozódjon, részint hogy a földben letölt gyom-magvak, gyökerek — a magvetés előtt kikeljenek, kihajtsanak s elpusztíttathassanak.

A gyékényvel, nádval, zsúppal letakart, — dohánys kifejezésül a hadzsuras melegágyak készítése, semmiben sem különbözik az üvegablakokkal ellátott melegágyakétól, csakohy ezekbe márczius 20-ig nem tanácsos elvetni a magot (a hadzsuras közt legrosszabb a zsúpból készült, mert ezekben az eregek igen szereznek tanyázn.)

A hidegágyakat, szelmentes helyen, tavasszal a föld fagyja ki-mentével szokás felásni, s bevetni (ezekre semmi hadzsura nem jön). De biztossabb s hamarabb palántát adnak azon hidegágyak, melyek még őszrel felásatnak s bevetettek.

A hidegágyai palánta a legerősebb, ezekből 5/100-ötli sem szárad el, bármily forróság érje is ültetés után.

Locsolásra legjobb a folyó-vagy tóvíz, s csak ha ez kéznél nincs, használjuk a kutvizet. A szikes vizet a palánta levelei megfegkednek s szélei száradásnak indulnak, azért sok helyen éret trágyát olvasztanak fel a vízben s ezáltal igyekeznek, mennyire lehet, ártalmatlanná tenni a szikes vizet.

II. A dohánymagok meleg- s hidegágyban elvetése.

A dohány-melegágyakat száraz s csiriz maggal szokás bevetni. Kinek melegágya jó trágyából van készíttve s nem készelt el a melegágy-készítéssel, bátran vetheti a száraz magot is: míg ellenben az időből a jó meleg trágyából kifoggyott termelő — ha az ültetésnél e nem akar késmi — mulathatolom csiriz magot vevsen. A mag-csiriztatásnak 3 heveti módját ismerjük:

- 1) Zacsókba akasztja fel a kukis (dohányos) a kemence torkához 10—12 napig langyos vizű locsolgatja.
- 2) Zacsókba teszi a magot s a meleg ganzdombba ássa be s ottan

locoalgatja (hol leggyakrabban egy meleg éjen át megszűl), mindkét eljárás mellett van a lesz dohány; — legbiztosabb a leggyorsabb csiriztatási mód azonban

3) ha egy bő zacskóba tesszük a magot s azt egy tányérra vagy csuporra — 30 foku melegvízzel leöntjük — és 8 óra hosszáig meleg helyen hagyjuk benne; ezután vesszük két tányér-törülköst s azt bemártva egy forróvízes csuporra, kifacsarjuk s ebbe jól beledugogyléjük a zacskót, ekkor meleg helyre, ágyba vagy ruha közé kell azt helyezni. — 4—5 óra múlva ismétlődik a törülköz bemutatása s a zacskót kevés langyos vízzel meg kell parabolni s mindekor jól felrázni. Ha a mag érett s nem romlott meg: 4—5 nap alatt a kívánt csiriztatás sikerül.

Csírás magot ismét 3 félt vetnek: 1) Kinek ideje van s jó ágya, csak ki hagyja pattanni a magot, azaz mihelyest a magon apró kis fehér pontok láthatók, azonnal elveti; míg

2) az elkésett s gondatlan kukás fél, vagy 1/2-nyira hagyja csírúba jóni a magot. Míg az első eljárás czélhoz vezet, a másik épen háros mert a mag szétoldorásolésánál, természet csira letörök. Ez kiáll jól, kivált hadzasur s hidegágyaknál, hogy seles idő nem lesz? már pedig ezen gyenge csira szeiben s hidegben mind elévél. Legbiztosabb csiriztatás az addig csiriztatni a magot, míg az 1/2 hüvelyk (mintegy gyufa-vastagsága) hosszúságáig nem nőtte ki magát.

Ritkán látni melegágyat, melyre az ember azt nem mondáná: „jaj de sürű!”, — s ez természet. A közép s így a dolányosok is azt mondják: „csak vetek bele eleget, hogy urenem ne maradjon”; mert nem tudják, hogy mennyi mag szükséges ahhoz, hogy a vetés se sürű, se ritka ne legyen? A ritka melegágyi palánta urenem hagyja a földet — s a sürű? kivált száraz, vagy seles időzokban szintén urenem hagyja azt, mert a sürűn álló palánta oly vékony, hosszú, gyenge, nyurga, fehér dereku, két kis levélből álló tövetlen nyomorult növényke, mit a természetben használni nem lehet.

Három óri hosszú, három és fél láb széles hideg vagy melegágyba 8 söt gyűsnyű száraz meg a megkiváltat ményiség. Elvérvén a csírás mag kellő kifejlődését, minden három óri hosszú hideg vagy melegágyba szant csírás maghoz vegyünk három tized száraz homokot s keverjük fel vele jól s csírás magot. A meleg és hidegágy földjét előbb jól felgerelyelje, minden három óri hosszúságra — két veder víz önték reája. Most jön a megvetés, melyet az ágy szélének kezdve, minden egy öbe egyformán, egyegy tized homokot magot kell elvetni. Tévesztett eljárás gerelybeletni, mert esáltal a mag összehuztatik s csomósan kél.

A bevett meg betakarásit gerelyével nem eszközölhetvén: legbiztos a leghevesz azt behinteni, vagyis porhanyag, két közt elmozsolított régi érett trágyát, vagy ha ez nincs, erdő földet kell a vetett magra rostálva hullatni, de vigyázva nehegy ezen behintési réteg 1/2 hüvelykkel vastag legyen: mert ha túlságos vastag a behintés, a mag mind elévél alatta. A behintés után, az ágy feltege lapátal levertek s az üvegek vagy hadzasurk felrakatnak az ágyakra, melyekről azokat ezután mindaddig míg a mag ki nem kél — mi rendszeren 4—6 nap alatt törtérik — le nem kell venni.

Sok helyen a behintést jutragyával — mely között a gumók is közte vannak — szokták végezni: próbáltam én is, de főleg láttam másoknál, hogy kivánt eredményt nem adott: mivel ezen hulladék a gyenge palántát kíflette.

Az ágyak vetését s így a melegágyak rakását, készítését is úgy kell intézni, hogy azok minden héten — 3—4 napi időköz után — készítsenek, azon arányban, amint azt a haldok száma kívánja: meg csak így lehet maján az elületést folytonosan, felakadás nélkül végbevitni.

Amidőn az elvetett mag kikélt, azaz a felső földréteg megszáthatatlana zold szemetu parányisággal van elborítva: naponta elég egy ágyra, egy locsoló (öntözö-kanna) viz; söt nedves időben, vagy hűvös hidegben, mind az üveg föld söt hűvös söt kell tenni, három napon el egy egyszer locsolni. Később naponta, meleg söt beálltával, minden nap szükséges a melegágyakat locsolni, míg ismét később, a 4—5-dik héten naponta kétszer is kell locsolni s ekkor már két veder viz szükséges minden ágyra.

Sokan azt mondják: „locsolod meg jól az ágyakat”, s azt hiszik, valami jól eszedektek. Pedig dehogyn jól a legjobban vetett s kikélt ágyat is megsemmisítheti egy helytelen locsolás. Ha nagyon felemeli a locsolást teljesítő eszed a locsolót, a meg kelleten magot takarójától fosztja meg; a kikélt mag levelét pedig belevéri a földbe s úgy sem-

misíti meg; ha viszont egyhelyt tartva a locsolót, vízi végre a locsolást, a víz egyhelyre fut össze s a gyenge palántát a víz megáll s azt megfolytatja.

A locsolót az ágy felsőre helyt 8—10 hüvelyknél feljebb nem kell emelni s a locsolással nem kell acsorogni, hanem át-átfutni az ágyat mindaddig, míg a szárazságit vízmennyiség reája nincsen locsolva.

A locsolási idők alatt tovább nem kell elfeledkezni a gyom irtásáról sem, mentül próbó a gyom, a kigyomlálásnál, annál kevesebb kárt tesszük a palántába.

Végre figyelni kell arra is, hogy a palánta gyors növére túlságos meleg alatt ne erószakoltsék, ne treiboltsék, mert mint előbb is érintem, az olyan palánta nem lesz képes kunn s szabad földben megélni. Azért az üveglakok, hadzasurk ki s felcökolásit, levelét, vagyis a melegágyak szelölését a termelő különös figyelmébe s gondja alá ajánlom. Ha a palánta 4 hetes korában sárga, vagy it-ott foltonkint vesz, rohad: jele hogy vagy vékony volt a földelés, vagy nagyon meleg az ágy, vagy végre hogy sok vizet kapott. A száraz s mérsékelt légkörben felöntö palánta jobban kiállja az iletést, minsem amely nedves, meleg söt el lett kényeztetve.

A melegágyak betétegről, azaz a palánta kivéséséről kell még szólnom. „Elrohad, kipállott a palántom” mondja a közbeszéd. Visszatartom a fentebb mondottakra e pauszokost s meg fogja a hibát tudni.

Ezen az ugynevezett „önásélet” bajokon kívül, vannak még más ellenségei is a melegágyaknak: t. i. az ismeretes lófereg, (Götöla) s fekete fényes latta bogocskán, vagy már a legstebben ki is kell 2—3 hetes korában — egy szíp raggal buldeuze s hosszúakodással lúja a termelő, hogy melegágya össze-vissza van turkálva és ahol ezen hivallu vendégk gazdálkodnak állassák söt el rájuk a palánta gyökérét, a palántának el kell veszni. Legelőszérubb a felurt helyeket kézzel elgegyentni, lenyomkodni s azután meglocsolni. De ritkán vezet ez is eredményhez, mert másnap, söt némelykor 5—6 órai idők alatt ismétlik a feregek a turást. Sokan poharaknak ásnak le az ágyak földeléséhez, hogy ez éjjel másnapok feregek behulljanak: van ennek sikere, de nagyon kevés. Úgy hallottam, hogy Szatmárban egy termelő a már kiültetett palántákat a rovarkok dula ellen, azáltal ójta meg, hogy a rutafüvet — midőn virít, — levágván, — megvárta söt a porrá-ori s ezen porból hint minden palánta tövére egy evó-kalanyit. Kisebb termelőnek ez kivétel. E megelégedésem, hussak melegágyaimat tudnam is megmenteni e szerrel. Ez évben megkísértem.

Az eszlelő termelő e dulasokat látva, azon gondolatra jött, hogy talán a lótrágya szaga, melegegeje vonja a feregeket magához: ezért kiválólag marha s jutragyából készítetté ágyait. Nem ért semmit e próbá sem; mert vgy nem volt fereg a lótrágyából készített ágyakban sem, vgy épen annyi fereg borítá el a próba-ágyakat is, mint amazokat. Mintán a melegágyak délek fekvő s szemeltes helyiségek szükegeivén, többnyire minden termelőnél évről évre ugyanazon egy helyen vannak: ismét arra a gondolatra jött tehát a termelő, hogy e feregek tojásukat bizonyosan e meleg helyekre rakják le s ez az ok elszaporodásuknak. Új helyekre rakhat tehát a melegágyakat: az eredmény ismét nem volt kielégítő, lett légyen nedves, vagy száraz ez, a fereg mégis sok kárt okozott.

A jelen évben azonban, egy véletlen eset, talán közelebb vilt a kérdés megoldásához. Ugyanis az áyam, melegágyait oly helyen készíttette, hol két éle marha-állat volt: én ismét oly helyen rakatott azokat, hol két év óta szabadban regecs hízáló volt. Egy szavadévisz szomszéd termelő, melegágyait mind marhatrágyából készíttette — haem a régi melegágyok, s ime ez évben mind az áyam, mind az én melegágyaim, melek voltak a feregektől, míg szomszédunk melegágyai mind feludaltak áltok. Már sok, vagy a serés-trágya szagot nem kedveli a fereg? vagy a turas alkalmasv kiettek a serések a ferekeket s feregeket? vagy a szárazmarha oly keményre tapotja a földet, hogy oda nem fészkelhetek? vagy a felhozott okok közül melyik a való, meghatározni még most nem tudom, — a jövő majd megmutatja. — jelenben csak az ágyak megváltoztatást tartom szükségesnek.

Azon helyeket, melyeket a fereg nagyon megragált, valamint a kipállottakat is, késsel fel kell piszálni s csírás magot bevetni.

Minden termelőnek tudnia kell, hogy beültetődel földje hány óri meleg- s hidegágyat kíván? Azonban szabályt kell tartani: a megismit inkább felesleges palántával rendelkezék a termelő, minsem hogy abban szükségét szavadéjen; szükséges tehát minden 1200 3 foidhez 2° melegágy: de ily kivételés időjárásu éveken, mint egy pár év óta

jár — midőn egyegy darab földet háromszor, négyyszer kellett beültetni, 6° melegágy is elég elég. Szükséges továbbá — kivált kinek üvegablakos melegágya nincs — minden hold után 2° hidegágyat is készíteni.

Tudnia kell továbbá a termelőnek, hogy a mag elvetésétől számva, hány hét múlva lesz kiültetésre kész palántája?

Feliet: a kellőleg csirizott mag üveglakos melegágyban hat hétre kiültethető palántát ad: a hadzasur melegágyokk eliben csak két-nyolcz hét múlva lehet ültetni; míg viszont — kivált jó időjárás mellett nyolcz hétre a hidegágyakban nevelt palántát is kiültethetjük.

Debreczeni hírmondó.

□ Kovács Ferenc jogtanár ur mult hétfőn hivataldaba s tartá székfoglaló-beszédét a főiskola imaterében. Szép beszéde terjedelmesebb, hogyszem az lapunk szük kereteben kielégítőleg részletezhettek s amudfogva csupán annyit említtünk meg, hogy abból, tisztá, határozott körvonalban tüntek elő azon meg, hogy abból, tisztá, határozott körvonalban emelkedett alapelvek, melyeket egy — a mai kor színvonalára emelkedett jogtanárnak vérfonalának vennie s a tanításánál irányulni kitzinje kell s melyek által mintegy ösztélet adá elő azon tudományoknak, miket tantánc. Beszédét végezvén a jogtanár ur, a főiskola esküdtök járultak elé s nyújták nekik üdvözöljék mellett, engedelmességgel jelelt egyenkint jobbjukat; majd föltét. superintendens ur szerencsét s megelégedést s tartos egészséget kívánván az új pályához, főiskolai igazgató tanár Veres László ur üdvözöl az új kártartás az összes tanárkar nevében, élénk s szinte szavakban tölmölcsöve azon örömet, melyet mindnyájuk érez, amidőn őt ezennel kártársukul üdvözölhetik.

* * * Emlékkert-társulatunk jelen hó 9-ken tartá választm. ülést, melynek érdekesb tárgyait képezék: 1.) Simonffy Sámuel és Oláh Károly kiküldött, s tag urakkal részletezett jelentése a Csokonai-szobor pénzéi s e szobor ügyét érdeklő körülmények felől. A szoborra eddig gyűlt pénzösszeg, — mely, részint a takarékpénztár részint a gazmalányulatlanság p. kaszinó elnökénél van elhelyezve — 1621 forint 61 kr-ra ragg. Ezen többlet felé összevénk, — addig is, míg a szobor elkészítették — összesítését és a takarékpénztára 6-os kamatra betételeit annyival inkább ajánlván fönemelték kiküldött választ. tagok, mivel még nem remélhető, hogy nevezett szobor egy év alatt fölállítsák: a választmány ama pézzenek kamatoztatás végett összesítése eszközölthetése végett, a gazmalomhoz, polg. kaszinóhoz, s takarékpénztárhoz, átirat intézését latrázta el. 2.) Társulatunk elnök Cs. n. a. n. József ur indítványozta, hogy mitűn a szobor költség-memorieségét illetőleg, a társulatunk magját jövele tájékozta kell, szükséges lenne tudomást szerzeni az illető művészekről, mintegy megnyitja kerülné a Csokonai és Melius szobrá? — Választmány ez indítványt általános helyesléssel fogadván, a szobor költséggy utáni tudakozással, indítványozón kívül még Komlósy Imre és Kis Sándor v. tag urak bizattak meg.

□ Hallomás után írjuk, hogy a nagytemplom nyugoti részénél a főiskola felé vezet, — és sáros údon szintén járhatlan ut s az emelkedékek mellett utat kiburkolatás legközelebb már munkálata vetetik. Anily örömmel jellezik e hírt, annyre sajáinknál, ha ez hirtel p. k. s a v. válnék; mert az elvégre, hogy városunk s főpölitelének, a vallás s tudományosság s helyükainak környéke, mentül tisztább tartassék s mentül könnyebben megközelíthető legyen.

□ Bakonyi István magyar daltársulata Pestről a köze napokban városunkba is eljő s Tornay vendégelőben néhány dal- és szavaltati előadást rendezend. A társulat, mint értesülénk, a következő személyekből áll: Szörényi János asszony, Erdélyi Janka, Keleti Irmenna, Lebánovics Ágnes kisasszonyok; továbbá Bakonyi István, Horváth György, V. Kovács József, Págyi Ferenc, Szász Lajos, Virágh Gyula, Vincze János, Herdi Ferenc.

□ Állandó színházunk udvarának kertje alakítása körül még semminem mozgalom nem voltunk észre, pedig a fálletés ideje már küszöbünkön s az előkészítések megtétele nem igen lehet késedelemzini, ha azt akarjuk, hogy a színház meg-

TÁRCZA.

Corday Sarolta és Marat.

Vagyonos nemes ember leánya volt Corday Sarolta; 25 éves volt, kitűnő szépséggel, mivel lélekkel, midőn Marat meggyilkolását elhatározá, azt híven, hogy a kegyetlen zsarnok halálával kedves hazájának szabadságát eszközölni Ajtójától Caenben, Angliába átköltözött úriúgy alatt vált el s utazott Párisba; megérkezével több elállalt bizonyonyban a legpontosabban jart el, miket előlvevén, a Palais royalban minden külső felindulás nélkül vásárolta meg a kést, melyet Marat szövébe szándékozott menteni. A conventben, bűnrészesei közt akará ezt tenni nyilvánosan, de az fe visszatartás. Lovelack kiküldött most Marat-hoz, melyben Caenből fontos fölledeztést ígért küldni; Marat hárfelügyelője azonban gyanuskodott s nem bocsátá be; este másik levelét kap Marat s másnap este 7 órakor ismét megjele Sarolta, a gondviselőné úgy visszatartja; Marat azonban, ki s zóvaltást meghallá, bocséstartni parancsolja. Marat épen fördőben áll, midőn Sarolta belép; a kád mellett székre ül s egymással a Caenben levő képviselőkéről beszélgetek; vérvágy öngyémli jrezi jól Marat azok nevére a fördőkád mellett fatörzön s írja meg az elfogytási parancsot. „Milesz ezek sorsa?” — kérdi Sarolta. — „Lázadók ók.” — viszonoz Marat — „kik a vérpadon fogják megkapni jutalmukat.” — „Vedd el hát a magadé” — szolt Sarolta — s markolatig dőfe késet a zsarnok mellébe. A kiáltásra becsődült háziak közt menekülhetett volna Sarolta, a zavart felhasználva; de ő nyugodtan maradt, megelégedve sikerült munkájával; nyugalommal engedte magát az örök kezébe adni. Marat halálával imádói még nagyobb lelkesedésbe jöttek híványuk iránt, ki, (nem olta szomját a szeptemberi vér) folytonosan 100,000 véres fő után vágott. Hullája Dávid festő által szinpadohoz illő állásba helyezve, halla pillanatát ábrázoló a ferenciek egyházában s a Cordeliers kerfjében temetetteti el. Mellészobrá a conventben a Brutusé mellé helyeztetett s eskahamar nemesak Páris, de minden város és falu főpiazán ott állott Marat emlékszóbra, mint ki a szabadság vértanúja lett; a házak és templomok ajtó fölött a boldogságos szűs s királyok helyébe Marat szobrá tetelett.

Corday Sarolta a forradalmi bírónál elé vezetettvén, azon kérdésre, mi volt czélja Marat meggyilkolásával? nyugalommal válaszolt, hogy azáltal hazájának nyugalmát akarta visszaszadni. „Régóta feltette magában a szándékot” — kérté az elnök. — „Azon nap, melyen a nép képviselői elfogatták — s mert tudtam, hogy megrontja Franciaországot; igen, — tevő hozzá emelkedett hangom — megöftem egy embert, hogy szűzszereket mentek meg; — meggyilkoltam egy gonoszt, hogy ártatlanokat szabadságk fel, leszurtam egy vadállatot, hogy hazámak nyugalmát szerezhessék; köztársaság iránt ra-

jongtam a forradalom előtt és soha sem hiányzott nálam az erélyesség.” „Meggondolta-e tettének következményét?” „Igen s ha majd egykor a nép megtér tévedéseiből, tapasztalni fogja a szerencsét, hogy egy vérszopó zsarnoktól megszabadult.”

A legnemesebb tarissal lépett Sarolta 1795. Julius 17-ken halalos utjára, esti 7 órakor. A hozzá küldött papot elutasítá magától. A nyaklított rendszerint körülözölő dühös asszonyok sértegetésére csak szánó mosolygival válaszolt. A nézőtömeg nagy része tiszteltelejesen vette le kalapját, amint ellhaladt előtté: mások tapsoltak s nem hallotta mindvégig erőse maradt; csak midőn a bakó lálat a deszkához köte s nyaklédőfőjét levette, futotta át ázák a színes pi, mely még akkor is megragadt arczán, midőn fejét a bakó népek megmutatta; s nembemir többször arczát csapá a levágott föt, mi meg az elvadult tömegnek is sok volt s hangosan nyilvánítá rozslását, ugghogy a jakobinusok örökösök látták ezért a bakót megbüntetik. — Lucás Ádám egy ábrándos német annyira meg volt hatva Sarolta szépsége s hősiessége magvaszeleté által, hogy róla egy iratot nyomtatott ki, mely azon ajánlatul végződött, hogy a hős leányunk emelkoslop emeltessek ily fölirattal: „Nagyobb Brutussnál.” Azonnal tömlöczbe vitték s néhány hó múlva a nyaklító tettei véget ábrándjának.

Corday Sarolta bár hasznat nem hozott tette által, kortársai élénk részvétét érdemelte ki s bár rajongó köztársasági, még a királypártiaktól is mint hősnő dicsőítették. K.

Színház.

Márcz. 4. Zöldy Miklós jutalomjátékaiul: „Pedig még csak diplomája sincs.” Társadalmi vígjáték 4 felvonással; írta Oláh Károly. — Mielőtt a mu alapszeméjét közelebbi alkalommal olvasóink röviden megismertetők, eléve megjegyezzük, hogy e vígjáték becsét nem a modern francia vígjáték párhuzamba tétele mellett itelendük meg, hanem mert erkölcsei, s érvényment, melynek egyszerűsége, énekeire válik a síma, gordükény s erőteljes nyelvezet, mely azon átvonal. Egyes festési s közép sikereték; így különös dicsőrérettel kell kiemelniük a rézibb borok rák is átmáradt kortekdes találó színekkel festett, töltés rajzát. Ártott e vígjátékban azonban, hogy — mikint később tudomásunk jutott — színezéimk veres kértája, a darab megvívódtésében a kifejezések igazolásra s a darab megvívódtésére névre akadályozódik — nem kis mértékben károskodott. A szereplők közül felémeltendők: Bihari (Gyula), Kovács (Gábor), Szakál Rózsa (Julia), Foltényi (Vig Dávid) és a jutalmazott Zöldy (János Hidas), ki iránti elismerésért a színpadon közönség telkesit tapasztan s többszörös hívásban nyilvánítá. Ez mellett; mert ha van Beszter társulatának tagjai közt valótki, ki a méltánylat teljes mérvben és jogosan megérdemli: úgy bizonyára Zöldy az. A mu általában telzett s szerző két ízben is zajos hívásban részelt.

Márcz. 5. Furedy utolsóelőtti vendégjátékaiul: „Szokott katoná.” Népszínmű 3 felv. Szilgiety elhatagos népszínmű meg midő a közönség kedvence darabjai közé tartozik s ez este is lett háttal csinált, mirendezve azonban t vendégünk is sokat felt, ki gyönyörű népdalaival s kifogástalan játékaival ura elhagyta közönségünket. Bihari (Gróf Monti) jól játszott, miniszintén Zöldy is, ki Volgyi erődést tanulmányilag szemléltesíté; Foltényi, leszámitván, hogy szerepeket könnyed testalkat s több ferecskét kívánatos, eléggé jó Lajos volt. Zöldy né (Korpádine) a comicumot öltözében kivánta életűntet; mi még magában nem elég arra, hogy egy rajzolt szereplő eltre való alakot terem. Foltényi né (Camilla) játékaik hatását a modoros szavalt sok helyen gyengíté. Tamar né (Jules) izykeretelt tanusított, hiba azonban, hogy a vendég melek, szórakoztatásá miatt egy helyen eszmén zavarba hozá. Kisebb szerepében elismerést érdemelt F. Vilmos (Pista), kiél csak az alkalom hiányzik, hogy a comicum terén nagyobb előhaladtá tessen.

Márcz. 7. Furedy jutalomjátékaiul: „Két pisztoly.” Eredeti népszínmű 3 szakaszban. Írta Szilgiety. Azok, kik közönségünket hideg közönyösséggel vádolják, ezuttal meglepődhetnek, hogy a valódi érdem nálunk mindig méltánylásra talál. A színház ezuttal minden zugában meglett s derek művészek, kik a nemzeti színház meg most is buszken vallhatna magának, bizonyára kedvesen fog visszamelekezni azon közönségre, mely őt elismerésnek minden jeleivel, tapsal, hívással, koszorúkkal, jutalmazá. Amily örömdetes látványt nyújtott a telt színház, ép oly levereleg hatott rák azon vétékességű határos hangyság s késületenség, mely ez este színpadunk uralkodott. Többé — kevésbé megis elismerést érdemelnek: Szakál Rózsa (Lenke), Zöldy (Várhidy), Szakál (Bájkerti), Kovács József (Piro Pista). Foltényi né kedv nélkül játszott; kis szerepével nem látszék megelégedése lenni; pedig, nem a szerep emelő a valódi művészt, de a művészt a szerepet. Fehérváry Hugliából valóságos karriatúrát emelt; már maga öltözete olyan volt, minthében mivel társaság körében megjelenni bármily kifalusi borhelynek is illelten, nem szabad F. Vilmos s (Stuczli) szintén tulzott. Sajnos, hogy a comicumot nálunk sokan még most is a csorogásba hordozásban, örfintorgásban, esetlen járásban hangkietésben, többféle kússágokban keresek. Nem hanyatlak emites nélkül azonban Visegrádit, ki ha teléséget eddig tanusított szorgalommal párosítja, egyike leend a tarsulat lehozandóhatékainak. A háttérbeli kerd, nem tudjuk a zenekart, — vagy a szereplők hangysága miatt-e, tökéletesen összeemelt. Mindkét részről nagy szorgalmat kívánunk.

Márcz. 9. Népelőadásul: „Dobó Katica.” Történeti népszínmű 4 felv. Tóth Kálmántól. Általános készületesség, melynek nyomai fájalmal meg előbb rendi színészekben is kifejeződtek voltak. A kerdalok úgy buszantolg gyöngök. A karzat és emelet meglehetősen telve, a földszint és pátholok urenen.

Márcz. 12. Foltényi né jutalomjátékaiul: „Nem szabad a királyiylatréfálni.” Vígjáték 3 felv. Írta Kovács Pal.

H I R D E T M É N Y E K.

92dik ÁRJEJZÉK az „István” gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák érteken kárelvezetés nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	11 fr.	80 kr
B. ugyanez apró	11	80
C. dara kőpászori	9	80
0. kőlyiszt	11	80
1. lánlyiszt	9	80
2. montlyiszt	8	80
3. szemlyiszt	8	80
4. fehérszemlyiszt 1-ös rendű	6	20
5. ugyanez 2-dik	4	40
6. barnakenyérliszt	3	—
Készrelyiszt	3	80
Rozslyiszt 1-ös rendű	4	80
Rozslyiszt 2-dik rendű	2 fr.	40 kr
00. árpakása	10	—
0. árpakása	9	—
1. árpakása	7	—
2. árpakása	6	—
3. árpakása	3	60
4. árpakása	3	—
Árpályiszt	1	80
Derece	1	—
Lábliszt 1-ös rendű	1	20
2-ik	1	20
Korpa	1	70
Buzaly	1	50

Minden zsákért 1 frt. lefizendő. E betélet azonban a vévó visszakapja, ha a zsákot, az elvételből számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazsállítja.
Debreczen 1865. Márcz. 5.

A f. évi april 1-jén leendő hitelsorsjegyek huzása alkalmával a **200.000 forintnyi főnyeremény**, 4 frt értékű igérvényvel megnyerhető, Debreczenben.
Katz Jakabnál.
(Iroda: Jéger-ház, a „Fehérló”-val szemben.)

Eladó ház Debreczenben.
A debreczeni timár-lársulat tulajdonához tartozó vargatezai 2150. szám alatti ház s 25 hold és 550 □ al **külső földje**, önkintes magán árverés útján f. évi márczius 25-kén s szükség esetére april 20-kán d. u. 5 órakor a helyszínén el fog adatni.
Kiküldött ár 15.000 frt; bántópnéz 1000 frt. A közelebbi feltételek társulati elnök Agoston Jánosnál Péterházi 861. sz. a. előre is megtekinthetők.
Debreczen 1865. febr. 24. 2-5

Árverési hirdetés.
A Nagy Bálint és neje Kiss Zsuzsanna eszödmögúhoz tartozó s 3000 aftra becsült peféria útszai 744 szám alatti ház és külső földje, ugyszintén a 800 aftra becsült s pajtával és edényekkel ellátott sexta-kerti 4 kapa szőlő, 1865. évi márczius 18-án szükség esetében april 19-én és pedig a ház, dél-előt 9 órakor a szőlő pedig delután 2 órakor, a helyszínén nyilvános árverésen el fognak adatni. — Az árverési feltételek előírtot tömeggondnoknál és választmányi tag Kovács és Sándor ügyvéd úrnál megtekinthetők — Debreczenben 1865. febrúar 14-én.
3-3 Imre Gábor m. k. ügyvéd.

Árverési hirdetmény.
1865. sz. a. Tanács végzés folytán, — a nagy-erdei végvártéren levő s átekbe rakott tuzi-nyárfák, gajjak és göröcsfák, továbbá az ugyanott levő tolygyfa szél deszkák f. év és hó 15-kén kinn a helyszínén, nyilvános árverés útján, — kéza fizetés teljesítésének feltétele alatt elfognak adatni.
Debreczen 1865. Márczius 9-kén.
Városi tanács.

Épen most érkeztek meg s kaphatók a legújabb divatu **Márton László diszmu-kereskedésében** a legújabb divatu **férfinyakkendők** és angol — feszes és lejaható — **férfinyagallérok** nagy választékban.
3-3

Igérvények
az april 1-jén huzandó
Hitelintézeti sorsjegyekre.
Főnyereménye: **200.000, 40.000 frt, 20.000 frt, 10.000 frt, 2-szer 5000, 3-szor 2000 és 6-szor 1000 frt stb.**
Ely sorsjegyek, **igérvények**, havonkénti részletfizetésre is kaphatók.

Évenként 38 huzására
valamennyi Ausztriában létező és magán-sorsjegyeknek, egy hádem 55 frtos jegy hozzáadásával.
Évnegyedenként csupán 4 forint lefizetése mellett játszhatni.
A társaság 20 részvevőből áll, kik mindegyike az első részlet lefizetése után az összes sorsjegyek megnevezését tartalmazó részvényjegyet kap, mely sorsjegyek nyerevényéből az őt illető részt megkapja.
Évnyegyedes 25 részletnek — részletenként 4 frtjával számítva — lefizetése után a társasulajdon megszűnik; a sorsjegyek árkeletszérileg eladatnak és a bejövendő pénz 20 egyenlő részre osztatik fel.
Azon körülménynél fogva, miszerint az összes sorsjegynemek árlolyama jelenleg igen alacson és nehány év alatt legalább is előbbeni árlolyamaikat kellend elérniök, majdnem bizonyossággal follehető, hogy az ezen játéktársaságokban részvételt, melyvel 228 huzás van egybekötve, a legrosszabb esetben is csak csekély; egynehány forintba kerülhet.
Salzmann B.
divatkereskedése, a főpiazcon.

Magán-árverési hirdetmény.
A debreczeni ref. collegium tulajdonához tartozó 346-dik számú ház alatti egy tágas bolt, hozzá tartozó két szobával, pünkösdtől kezdve 5 évre magán árverés útján bérbe adatik.
Ere a bérleti kívánók f. évi márczius 25-kára delután 3 órakor a collegium épületébe a pénztári hivatalba meghívattak. — Bővebb felvilágosítást értekezhetni I. évi Károly collegium-gazdá ural hivatalos szobájában.
Debreczen 1865. márczius 7.
Tóth Antal
collegium ügyvédje.

500 hold
kintú talaju birtok; a debreczeni határban, a h. szoboszlai vasút-állomástól 4 órányira, alkalmas gazdasági-épületekkel, malommal, kényelmes urllakkal, angol-gyümölcsös — zöldséges-kerttel 3 vagy 6 évre igen kedvező feltételek mellett hasznabérbe adandó. — Bővebb értesítés szóval vagy levél által nyerhető Debreczenben Özv. Bickl Antalné asszonyságnál, Piacz 1828. sz. a.
4-6

Hirdetmény.
Alólírottak Nyiregyháza a könyvkötőüzlethez tartozó mindennemű műszerek, ezek között egy kezes prés — értékben 200 frt — szabad kézből jutányos áron eladóvá tetteik. — Bővebb felvilágosítást nyerehethet e tárgyban Özv. Czatech Mátyásné-nál Nyiregyháza, ki az eladást teljesíti.
3-5

P. Hirdetmény.
Néhai Sitt Erásébet asszony hagyatékához tartozó arany ezüst neműk, ruhák és egyéb ingóságok, az örökhatáronként szeptember 2264. szám alatti házánál f. évi márczius 14-kén reggeltől 9 órakor tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni. — Kelt Debreczenben a városi törvényeknek mint gyámhatóság-nak 1865. évi febr. 22-kén tartott üléséből.
3-3 Szabó József m. k. jegyző,

Árverési hirdetés.
A debreczeni királyi váltótörvényeknek 1865. évi márcz. hó 3. n. 2414. szám alatt kelt végzése folytán ezenek közhírré tetteik, mikép Stenczen Károly ur s több felpezer részére Balázs Vendel helybeli kereskedő mint alpeztől feloglalt fuzszeres bolti czikkék s szerelvények nevezett alpezes helybeli piszcezati boltjában, folyó évi márczius 15. napján d. e. 9 órakor folytatotag tartandó nyilvános árverés útján, készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meghívattak. — Debreczen 1865. márczius 9. — A váltótörvényes kiküldött végrehajtó.
1-1

ECZET ECZETLÉL $1\frac{3}{4}$ $4\frac{1}{2}$ krajczáron itczéjét nagyban
mindkétféltől legjobb, tiszta és hatóságilag vizsgált minőségben ajánl
az első debreczeni eczettelgyár
Széchenyitezán 1771. sz. a.
2-5
Kiadó: a debreczeni szindgyegyelt.

Biztosítási értesítés.
Az alólírt országos főügynökség ezennel tisztelettel jelenti, hogy az eddig „Aron Manó és Társa” ezég által képviselt debreczeni főügynökséget folyó évi márczius 15-ével ottani lakos **Berger Henrik** urra átruházta s egyidejűleg bátor a t. ez. közönséget tisztelettel felhívni, hogy az új-nnan szervezett főügynökség kerületehez tartozó biztosítási ügyeket hozzá intézni sziveskedjenek.
Pest 1865. márczius 5-kén.
A Riunione adriatica di Sicurta országos főügynöksége Pesten: Galgóczy. Konn.

A pesti országos főügynökségnek fentebbi értesítésére vonatkozólag van szerencsém közüdomásra jutatni, hogy folyó évi márczius 15-ével, a több mint **12 millió biztosítéki alappal bíró „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA”** ádriai biztosító-társulatnak „debreczeni főügynöksége” vezetését átvettém.
Ajánlom tehát ezennel a t. ez. közönség részére a következő biztosítások eszközését: a) lakházak- és gazdasági épületek, gyárak, butorok, szabadban vagy fedél alatt levő gabna-készleteknek tűzkr elleni biztosítást; b) vizen, vagy szárazon szállítandó tárgyaknak szállítási-veszély elleni biztosítást. c) szántóföld, vagy réti termények jégkr elleni biztosítást. d) **biztosítást az ember-életére**; a biztosítottnak vagy még életében, vagy elhalása esetére annak örökösiei részére fizetendő tőkét, járadékot, vagy nyugdíjak biztosítását, és feladatomul tüzetem ki, megbízóm irányában tisztes és szilárd eljárás által, a hazánkban szerzte ismert, jóhiteli s ezentul általam képviselendő intézet hírnevét feltartani és igazolni.
Debreczen 1865. márczius 4-kén.
Berger Henrik.
(Főügynökségi iroda: Széchenyitezta 1810. sz. a.)
2-5

Hirdetmény.
Múlt 1864-dik évi augusztus havában a hirlapokban közzétett hirdetmények által a közönség figyelemzette lón ama visszaélésekre, melyeket jogosítlan ügynökök, kik magukat mint szabadalmazott általános osztrák földhitelintézet bizományosai adják ki, — elkövetnek; mindamellet ismétlődnek ezen nemü ügynökök elleni panaszok és felszólalások, — különösen azon zsarolások ellen, melyeket a fölnepe irányában vétkesen üznek.
A szabadalmazott általános ausztriai földhitelintézet, ezen panaszok folytán kénysszerite van, közüdomásra hozni, hogy jövöre csak oly folyamodványokat fogad el, melyek vagy személyesen a felek által, vagy oly törvényben hitelesített meghatalmazással igazolt képviselők által, kik ellen kifogás fön nem forog, nyujtatnak be, vagy ha ezek a földhitelintézetnek fölhatalmazott jogképviselei által sajátkezűleg ellenjegyezettek. Ely jogképviselek pedig a következők:
Babics István Heves- Szolnokmegyére, lakik Egerben.
Barthos Tivadar Zemplénmegyére, lakik S. A. Újhegyben.
Béke Albert Györmegyére, lakik Győrött.
Bérczy Lajos Nógrádmegyére, lakik B. Gyarmaton.
Boros Sándor Aradmegyére, lakik Aradon.
Buzna Lajos Nyitra megyére, lakik Ersekújvárott.
Kubinszky Lajos Bihar megyére, lakik Nagyváradon.
Makay Sándor Krassó megyére, lakik Lúsonon.
Markovics János Heves- Szolnokmegyére, lakik Hevesen.
Mártonffy Károly Bács-Bodrogmegyére, lakik Zomborban.
Dr. Samarjay Karoly Pozsonymegyére, lakik Pozsonyban.
Sinkay János Torontálmegyére, lakik Nagy-Becskereken.
Solti Károly Csongrádmegyére, lakik H. M. Vásharhelyen.
Dr. Soullágy Kálmán Pest- Pilis- Soltmegyére, lakik Pesten.
Paczolay Sándor Hont- és Barsmegyére, lakik Deménden.

A cs. kir. szabadalmazott általános osztrák földhitelintézet.
Gyümölcsfa-, növény- és boreladás.
Klauzál Gábor kistényi kerjében tenyészített s eladóvá tett **gyümölcsfák** és egyéb **növényekre**, az eredeti árszabályban foglalt választék szerint, megrendelésre elfogad és a lehető legpontosabban foganatosít **Posszert János** fuzserkeres-termelők bizományi fiokrtaiban többféle **érmeltéki**, továbbá **ménési, szegszárdi, tokai, villányi**, stb. vörös, fehér és aszubarokat lausmitatlan minőségben, palackokban jutányos áron kaphatni.
2-5

1728. szám.
Cs. kir. szabad. osztrák államvasut-társaság.
Cs. k. kizár. szab. Ferdinánd császár éjszakai vaspálya.
E folyó év márczius 10-dik napjától kezdve a 15. 14. 15 és 16-dik számú külön árszabályok némely módosításokkal ismét hatályba fognak lépni és a Bécsben, Minoritáren 4-dik szám alatt székelt forgalmi és kereskedelmi központi igazgatóságnál, valamint a társasági vonalak nagyobb állomásain és a Bécsben, Pesten és Brünnen létező társasági szállító-irodáknban kívánás szerint ingyen kiszolgáltatni.

Tábla-üvegraktár.
Az alólírt üvegyár tudatja a tisztelt közönséggel, miszerint **Berger Henrik** urnál Debreczenben (Széchenyitezán 1810. sz. a.) egy tábla-üvegraktárt felállított, ahol mindennemű tábla-üveg nagyban, legjutányosabb határozott gyári áron kapható.
2-5
Liebig János és társa
fekete-erdői üvegyára.

Tábla-üvegraktár.
Az alólírt üvegyár tudatja a tisztelt közönséggel, miszerint **Berger Henrik** urnál Debreczenben (Széchenyitezán 1810. sz. a.) egy tábla-üvegraktárt felállított, ahol mindennemű tábla-üveg nagyban, legjutányosabb határozott gyári áron kapható.
2-5
Liebig János és társa
fekete-erdői üvegyára.